

Behandeld door L. Achterberg
Telefoonnummer (0318) 538 256

Bijlagen 1

Raadsleden en commissieleden van de
gemeente Veenendaal

Datum 1 oktober 2019
Onderwerp Rekenkameronderzoek 'Zicht op Foodvalley'

Geachte raadsleden en commissieleden,

Inleiding

De rekenkamercommissies van de vier gemeenten die deel uitmaken van de regio Foodvalley (Ede, Rhenen, Veenendaal en Wageningen) hebben hun onderzoek naar de regio Foodvalley onlangs afgerond.¹ In dit onderzoek staan de gemeenschappelijke regeling (GR) Regio Foodvalley en de intergemeentelijke samenwerking die in de werkprogramma's plaatsvindt centraal. Deze gemeenschappelijke regeling is getroffen om de samenwerking tussen acht gemeenten - Barneveld, Ede, Nijkerk, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen – vorm te geven. Samen met het bedrijfsleven en onderwijs- en onderzoeksinstituten zetten deze gemeenten zich in voor de ambitie om in 2025 hét agrofoodcentrum van Europa te zijn. Hierbij bied ik u, namens de Rekenkamercommissie Veenendaal, de rapportage aan van het rekenkameronderzoek met de titel, Zicht op Foodvalley, een onderzoek naar de inzichtelijkheid van het financieel en maatschappelijk rendement.

Rekenkameronderzoek naar regio Foodvalley

De bovengenoemde rekenkamers hebben op basis van een vooronderzoek besloten een onderzoek uit te voeren naar het regionale samenwerkingsverband Foodvalley. De rekenkamers hebben nu onderzocht of de in de GR deelnemende gemeenten voldoende inzicht hebben in de (voortgang van) de bereikte / te bereiken maatschappelijke doelen en resultaten en de hiermee gemoeide kosten en baten van het samenwerkingsverband Foodvalley.

Het onderzoek bestond uit een inventariserende en verdiepende fase. De rekenkamers hebben de inventariserende zelf uitgevoerd en de beelden uit deze fase in oktober 2018 mondeling gedeeld met de regiocommissie Foodvalley. Het onderzoeksbureau Necker van Naem heeft vervolgens in opdracht van de rekenkamers de verdiepende fase uitgevoerd.

¹ De gemeenten Ede en Veenendaal hebben een rekenkamercommissie. Ook de gemeente Wageningen en de gemeente Rhenen hebben formeel een rekenkamercommissie, maar geldt dat 'rekenkamer' de gebruikte aanspreekvorm is. Voor de leesbaarheid wordt in de rapportage gesproken over de rekenkamer(s).

Het onderzoeksbureau heeft tijdens de verdiepende fase documenten geanalyseerd en heeft allerlei actoren², die bij het samenwerkingsverband zijn betrokken, geïnterviewd. Tijdens deze fase zijn verder vijf casussen c.q. projecten, die onder de vlag van de regio Foodvalley worden uitgevoerd, nader onderzocht. In de Nota van Bevindingen is per project een nadere beschrijving opgenomen, waarbij ingegaan wordt op de doelstelling van het project, de projectorganisatie, de opbrengsten, de kosten, de rapportage en verantwoording en in hoeverre het project ook zonder samenwerking in de Regio Foodvalley zou zijn opgepakt (hoofdstuk II, onder 3). De raden zijn bij de onderzoeksfase betrokken. Op 21 januari 2019 vond in dat kader een gesprek plaats met een afvaardiging van raadsleden uit de hierboven vermelde gemeenten.

Een belangrijk aspect van het rekenkameronderzoek betreft de governancestructuur, nodig om de samenwerking tussen de gemeenten in de GR mogelijk te maken. In de Nota van Bevindingen is de organisatie van de regio Foodvalley en de relatie tot en individuele gemeenten schematisch weergegeven en verder toegelicht (hoofdstuk 1). Op 1 januari 2016 is een gewijzigde gemeenschappelijke regeling van kracht geworden, waarin onder meer instrumenten zijn opgenomen om de gemeenteraden beter te betrekken bij de activiteiten in de regio. Zo is bepaald dat de gemeenteraden jaarlijks vóór 1 april de jaarrekening van het voorgaande jaar wordt aangeboden. Daarnaast ontvangen ze de ontwerpbegroting 8 weken voorafgaand aan de aanbidding aan het algemeen bestuur, maar uiterlijk vóór 1 april. Hierdoor sluit de P&C-cyclus van de regio beter aan op die van de gemeenten. De regeling is voor onbepaalde tijd getroffen.

De gemeenschappelijke regeling is te typeren als een 'lichte' regeling. Er zijn geen bevoegdheden van de raden aan het samenwerkingsverband overdragen en de raden nemen geen deel in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Met andere woorden: de gemeenschappelijke regeling regio Foodvalley is een collegeregelingsregeling, getroffen door de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten. Dit heeft als gevolg dat het politieke en financiële zwaartepunt bij de individuele gemeenten is gebleven.

Bestuurlijk hoor en wederhoor

Het rapport is door de Rekenkamercommissie Veenendaal voor een reactie voorgelegd aan het college van B&W van de gemeente Veenendaal. De bestuurlijke reactie is als bijlage aan het rekenkamerrapport toegevoegd. Ook de bestuurlijke reacties van de gemeenten Ede, Rhenen en Wageningen zijn toegevoegd aan de rapportage.

Tenslotte

In het onderzoek werkten de rekenkamers van de vier eerdergenoemde gemeenten samen. Voor de begeleiding van dit onderzoek is een stuurgroep samengesteld, bestaande uit één lid en één plaatsvervangend lid uit iedere rekenkamer. Bij het samenwerken bleek dat er een verschil bestaat in werkwijze en het proces van de gemeentelijke besluitvorming bij de verschillende gemeenten. Ook de wijze van verantwoorden en (politieke) samenwerking verschilt meer dan ik had verwacht. Dit maakte

² Zoals bijvoorbeeld de intermediairs en financiers van de gemeenten Ede, Rhenen, Veenendaal en Wageningen en de

het rekenkameronderzoek complexer dan eerder ingeschat. Voor de toekomst voorzie ik dat we vaker gemeenschappelijke rekenkamerrapporten zullen uitbrengen. Lering uit dit eerste grote onderzoek zal ons daarbij van pas komen.

Behandeling rekenkamerrapport in de raad

Het rekenkamerrapport Zicht op Foodvalley is gepubliceerd en wordt via de Agendacommissie ter behandeling aangeboden aan de raadscommissie/raad.

Voor vragen over deze brief en het rekenkameronderzoek kunt u contact opnemen met de secretaris Rekenkamercommissie Veenendaal via 0318 538256 of per email aan rekenkamercommissie@veenendaal.nl.

Met vriendelijke groet,

drs. M.J.J. Gruisen

wnd. voorzitter Rekenkamercommissie Veenendaal

Bijlage: Rekenkameronderzoek Zicht op Foodvalley, incl. bestuurlijke reactie college van B&W